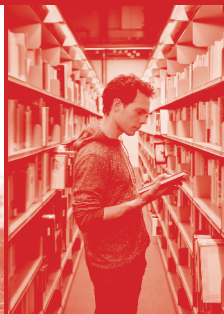
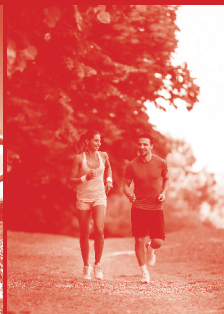

RESUM

II Pla municipal de prevenció de drogodependències 2015-2019

Ajuntament del Masnou

Diputació
Barcelona

Edita: Ajuntament del Masnou
Roger de Flor, 23
Tel. 93 557 18 00
www.elmasnou.cat

2016
Regidoria de Salut Pública

Disseny i maquetació: Josep Puig Marcos
Impressió: RRB

Índex

01	QUÈ ÉS UN PLA DE PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES?	7
02	PER QUÈ FER UN PLA DE PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES?	8
03	QUI L'IMPULSA?	9
04	QUINS MODELS TEÒRICS SEGUIM?	9
05	EN QUIN CONTEXT S'EMMARCA?	9
06	QUINS SÓN ELS SEUS OBJECTIUS?	10
07	A QUI S'ADREÇA?	10
08	DIAGNÒSTIC I DETECCIÓ DE NECESSITATS	11
09	EN QUINS PRINCIPIS ES BASA EL PLA?	13
10	QUÈ FEM AL MASNOU?	14
11	CONCLUSIONS	21
12	SI NECESSITO AJUDA, QUÈ PUC FER?	22

Per vetllar i treballar pel desenvolupament d'una societat i d'un col·lectiu, en aquest cas els i les habitants del Masnou, hi ha una sèrie de fonaments que cal tenir molt presents en tot moment: la salut pública i la joventut en són dos dels principals. Una comunitat sana és capaç de conuiu i posar en comú les pròpies capacitats per al benestar individual i col·lectiu; i no cal dir que el jovent i la seva salut esdevenen una garantia de futur. Per tot plegat, al Pla d'Acció Municipal configurat per l'Equip de Govern que encapçalo s'estableix el compromís de potenciar el Pla Municipal de prevenció de drogodependències (PMPD) i altres campanyes de sensibilització que el reforcin.

Ara us presentem el II PMPD, que vol ser una continuació i un reforç del que es va iniciar al 2010. En aquest document, s'ofereix una diagnosi sobre la situació detectada al nostre municipi respecte al consum de drogues entre els i les joves. A partir d'aquest escenari, tots els departaments de l'Ajuntament i tots els seus recursos es coordinen per dur a terme actuacions que serveixin per millorar l'escena actual i, sobretot, per conscienciar els consumidors de drogues reals o potencials dels efectes nocius que aquesta pràctica comporta. La prevenció i ajudar a prendre consciència dels riscos i les possibles conseqüències són els principals recursos amb què podem evitar o combatre un problema social. Aquest Pla hi fa incidència.

Millorar el benestar dels nostres joves és una tasca que requereix la implicació de tothom, per això hem comptat amb el parer d'escoles, instituts, centres de lleure, àrees bàsiques de salut, professionals multidisciplinaris... Però com acostuma a passar, totes aquestes mesures no arriben a bon port si no aconseguim la col·laboració i la complicitat de tothom. A les pàgines d'aquest document que us facilitem ara segur que trobareu algun punt que us servirà d'orientació o suport per compartir els objectius que s'estableixen i les estratègies que s'hi marquen. Comptem amb tots vosaltres.

Jaume Oliveras i Maristany

Alcalde del Masnou

Les administracions públiques tenim el deure de planificar les actuacions referents a la prevenció en el camp de la Salut. L'àmbit de les drogodependències és un àmbit molt sensible i en el que, en els col·lectius més vulnerables, com per exemple els joves, cal actuar-hi de forma molt persistent i amb una sèrie d'actuacions transversals i planificades. En un context on les relacions socials estan canviant, els municipis tenim el deure d'actualitzar els instruments de prevenció municipal i dotar-los d'una vigència i funcionalitat que estiguin acord amb el moment actual.

D'aquesta manera podrem fer front a una problemàtica social i de salut en la que estem exposats tots nosaltres i per la que hem de disposar dels instruments necessaris per tal de minimitzar-la. La droga (tant la legal com l'il·legal) són substàncies que comporten efectes nocius tant en la salut individual com també en la col·lectiva. Hem de desvincular l'oci i la festa del consum de drogues i actuar de forma insistent per evitar el consum prematur d'alcohol i tabac entre els menors d'edat.

El present Pla Municipal de Prevenció de Drogodependències (2015-2019) pretén ser una eina transversal, funcional i ambiciosa en els seus objectius com també en les accions proposades. L'eficiència, l'autocontrol del Pla i un compromís en la seva execució són els elements essencials per portar a terme polítiques eficients en el camp de la prevenció. En la prevenció de les drogodependències cal la implicació de tota la societat. No només les administracions o els centres educatius, cal també la implicació de l'entorn familiar i laboral, de les amistats..., en definitiva, de tots nosaltres. Amb aquest II PMPD, l'Ajuntament del Masnou fa un pas endavant per tal d'actuar en el municipi en les diferents tipologies de prevenció i en els diferents àmbits socials; tant l'educatiu i familiar com en l'oci i lúdic.

En aquest mandat actual (2015-2019), l'equip de govern té un fort compromís per desenvolupar noves polítiques vinculades a la prevenció. El projecte de l'Espai Saludable que es porta a terme en aquest mandat, és un exemple del compromís cap a la sensibilització i la prevenció en drogodependències vinculada la droga legal.

Albert Alfaro i Giró

Regidor delegat de Salut Pública i Consum

1

QUÈ ÉS UN PLA DE PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES?

El Pla municipal de prevenció de drogodependències del Masnou 2015 – 2019 és el document que recull les polítiques i actuacions de l'Ajuntament del Masnou per prevenir i reduir el consum de drogues i els seus efectes negatius entre els habitants del municipi.

Aquest és el 2n Pla que elabora l'Ajuntament del Masnou. El primer es va redactar el 2010.

El Pla per al període 2015 - 2019 contempla 7 àmbits d'actuació:

1. Àmbit Educatiu.
2. Àmbit d'Atenció.
3. Àmbit Familiar.
4. Àmbit de Salut i Comunitat.
5. Àmbit d'Oci i Temps Lliure.
6. Àmbit de Control de l'Oferta.
7. Àmbit de Xarxa Comunitària.

Cada àmbit inclou una sèrie d'accions per definir i precisar els objectius, la població destinatària, la temporalització, els agents implicats, els indicadors i instruments d'avaluació.

2

PER QUÈ FER UN PLA DE PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES?

Les conseqüències derivades del consum de drogues legals i il·legals constitueix un problema de salut pública de gran magnitud, que afecta especialment els grups socials en situació de vulnerabilitat més gran: adolescents, joves, i determinats grups poblacionals que, per diferents causes, es troben exposats a un nombre més gran de factors de risc que la població general.

El Pla és un instrument que dóna estabilitat a les accions i programes desenvolupats i que ha de servir-nos per establir les necessitats a les quals tractem de donar resposta, així com els principis generals i específics d'actuació que han d'inspirar els programes destinats a fer front el fenomen de les drogodependències.

3 QUI L'IMPULSA?

L'Ajuntament del Masnou amb la col·laboració dels grups polítics, la Diputació de Barcelona, professionals, entitats i associacions involucrats i interessats en la prevenció de les drogodependències i de les conseqüències negatives associades amb el consum de drogues.

4 QUINS MODELS TEÒRICS SEGUIM?

En aquest Pla s'adopta una perspectiva comunitària i s'actua sobre les característiques individuals (model de competències), interpersonals (model biopsicosocial) i socioculturals (model ecològic o model socio-cultural) de la població.

5 EN QUIN CONTEXT S'EMMARCA?

El Pla es troba recolzat per les diferents estratègies que s'estan realitzant a nivell internacional, estatal, autonòmic i local en matèria de prevenció de drogodependències:

- Estratègia Europea en matèria de lluita contra les drogues 2013-2020.
- Estratègia nacional sobre drogues 2009-2016. Ministeri de Sanitat i Política Social.
- Pla d'actuació en prevenció sobre drogues 2012-2016. Consum de drogues i problemes associats. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Agència de Salut Pública de Catalunya.
- Xarxa local de prevenció de les drogodependències. Diputació de Barcelona.

6

QUINS SÓN ELS SEUS OBJECTIUS?

El Pla s'adreça a tota la població del Masnou i té com a finalitat prevenir i/o reduir el consum de drogues al municipi. Els objectius generals del Pla són:

- Actuar abans que sorgeixi un problema amb el consum per tal d'evitar-ne l'aparició.
- Evitar la progressió des de l'inici del consum cap a l'abús o la dependència.
- Detectar problemes de consum en les seves fases primerenques.
- Reduir riscos i danys relacionats amb el consum de drogues legals i il·legals.
- Actuar sobre l'oferta i la demanda de substàncies que produeixen addicció.

Aquests objectius generals es concreten en objectius específics que es desenvolupen en cada àmbit d'actuació i que estan en concordança amb les necessitats detectades en el diagnòstic inicial de la situació que es va realitzar prèviament.

7

A QUI S'ADREÇA?

A tota la població del Masnou i, tenint en compte que la prevenció del consum de drogues ha de ser una acció anticipatòria, especialment a preadolescents, adolescents i joves.

DIAGNÒSTIC I DETECCIÓ DE NECESSITATS

Per a elaborar el diagnòstic d'aquest Pla s'han realitzat entrevistes a agents clau del municipi i s'han consultat diferents fonts documentals com ara les de l'Institut d'Estadística de Catalunya, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat i l'Observatori Català de la Joventut.

Aquesta recerca va permetre avaluar la situació actual del consum de drogues al Masnou i planificar les accions a desenvolupar en el període de vigència d'aquest Pla.

Actualment, les dades que tenim sobre consum de drogues en joves de 14 a 18 anys (Enquesta ESTUDES 2012/13) indiquen el següent:

TABAC

S'estabilitza la tendència descendent del consum iniciada el 2004. El consum és més extens entre les noies, malgrat que els homes en consumeixen amb major intensitat. La percepció de risc davant el consum diari de tabac segueix augmentant i la quasi totalitat dels joves opinen que pot produir molts problemes de salut.

ALCOHOL

Augmenta el consum d'alcohol, especialment dels més joves (14 i 15 anys). El consum intensiu, borratxeres o binge drinking, és molt freqüent i s'associa a un major ús de drogues il·legals. Augmenta la presència de noies de 14, 15 i 16 anys amb patrons de consum intensiu. Els menors obtenen alcohol amb molta facilitat i la seva percepció de risc és baixa.

CANNÀBIS

El cànnabis manté una alta prevalença de consum entre els joves.

Augmenta el percentatge de consumidors problemàtics.

Es disposa d'una evidència cada cop major sobre les conseqüències físiques, psicològiques i socials del consum de cànnabis. Tot i així, els joves tenen una baixa percepció de risc associat al seu consum.

PSICOFÀRMACS

Els psicofàrmacs són la substància que més proporció de joves consumeix després de l'alcohol, el tabac i el cànnabis.

S'observa una tendència ascendent del consum.

El consum és més prevalent entre les noies.

Globalitat:

Tractem de manera integral totes les drogues, legals i il·legals.

Normalització:

Treballem amb tots aquells serveis i recursos dels que disposem i que ja funcionen al municipi donant un servei a la comunitat.

Continuïtat

Promovem activitats sistemàtiques, continuades i planificades.

Viabilitat:

Plantegem objectius adequats a les necessitats i assumibles.

Interdisciplinarietat:

Intervenim de manera coordinada des de diferents sectors socials i tipus de professionals.

Sostenibilitat:

Treballem per aconseguir l'estabilitat del Pla al llarg del temps.

10

QUÈ FEM AL MASNOU?

10.1 ÀMBIT EDUCATIU

INTERVENCIIONS DIRIGIDES A CENTRES EDUCATIUS I PROFESSIONALS DE L'ÀMBIT EDUCATIU

PER QUÈ?

El treball amb els centres d'educació primària

Intervenir preventivament durant les diferents etapes de l'educació obligatòria permet arribar d'una manera normalitzada a gairebé tota la població infantil i adolescent. Tanmateix, això, només és possible si es compta amb la col·laboració del professorat, al qual cal facilitar eines de suport i assessorament adequat.

L'objectiu de la intervenció en aquest sector s'adreça a garantir que el major nombre possible de nens i nenes treballin al llarg de l'educació primària un mínim de components informatius, actitudinals i de conducta que tenen un valor preventiu envers el risc de consumir o abusar de les drogues (legals o il·legals) en el futur.

Assolir l'objectiu assenyalat comporta recolzar les escoles en l'aplicació de programes i activitats de prevenció: proposant activitats de prevenció adaptades als currículums i a les diferents edats i necessitats dels alumnes; facilitant els materials necessaris per aplicar activitats preventives a l'aula; oferint suport tècnic especialitzat al professorat; col·laborant amb les escoles en el seguiment i l'avaluació de les activitats treballades...

El treball amb els centres d'educació secundària obligatòria i post obligatòria

Els objectius de la intervenció preventiva a partir de l'ESO mantenen continuïtat amb els de l'etapa anterior, si bé cal adaptar les propostes a l'edat de l'alumnat, tot imbricant-les en el món adolescent. L'objectiu de la intervenció s'adreça aquí a garantir que la major part dels nois i les

noies del municipi rebin una educació sobre drogues que els capaciti per prendre decisions apropiades en relació a les drogues, tot evitant, retardant o reduint el seu consum.

Treballar per assolir l'objectiu plantejat implica recolzar els centres educatius i el seu professorat en l'aplicació de programes de prevenció: proposant programes adequats i avaluats; facilitant els materials per a la seva aplicació, oferint formació i suport tècnic als professors; col·laborant en l'aplicació i l'avaluació dels programes...

QUÈ ESTEM FENT?

- Estem aplicant programes escolars de prevenció de drogodependències amb alumnes de 6è curs d'educació primària, d'educació secundària obligatòria i de batxillerats i cicles formatius.
- Estem aplicant programes escolars de prevenció de drogodependències amb alumnes de l'escola d'adults.
- Estem tenint en compte la perspectiva de gènere en els programes preventius.

10.2 ÀMBIT D'ATENCIÓ

INTERVENCIIONS DIRIGIDES A JOVES QUE HAN INICIAT EL SEU CONSUM

PER QUÈ?

El treball amb els joves que han iniciat el consum

Atendre als joves que ja han iniciat el consum de drogues atén a l'objectiu d'evitar la progressió cap a patrons de consum abusius. Els objectius específics són potenciar la detecció precoç de problemes relacionats amb el consum així com promoure formes de consum menys problemàtiques.

En aquesta línia, promoure la col·laboració comunitària per a coordinar les diferents accions és un dels objectius en relació a la planificació, la sensibilització i la coordinació.

QUÈ ESTEM FENT?

- Estem implementant una Ordenança municipal reguladora de la publicitat, la venda i el consum de begudes alcohòliques a les vies i espais públics del terme municipal del Masnou.
- Estem implementant un programa educatiu alternatiu a la sanció administrativa per consum o tinença d'alcohol a la via pública.

10.3. ÀMBIT FAMILIAR

INTERVENCIIONS DIRIGIDES A PARES, MARES I TUTORS/ES LEGALS DE MENORS

PER QUÈ?

El treball amb els pares i les mares

La família té una importància clau en la socialització de les persones. En el seu sí adquirim hàbits i desenvolupem actituds que perduraran molts anys, si no tota la vida. Per això, és clau contemplar aquest àmbit de treball en un programa comunitari de prevenció.

Els objectius preventius a través de la família s'orienten a fer els pares i les mares conscients de la seva funció educativa i de la seva importància; difondre els aspectes educatius d'àmbit familiar que ajuden a evitar o, si més no retardar, el contacte dels fills i les filles amb les drogues; estimular la reflexió crítica sobre les pautes educatives familiars; millorar les habilitats educatives dels pares i les mares –en especial entre els que presenten mancances importants en aquest aspecte–; i millorar la informació sobre les drogues dels pares i les mares.

QUÈ ESTEM FENT?

- Estem aplicant programes familiars de prevenció de drogodependències amb pares i mares d'alumnes d'educació primària i d'educació secundària obligatòria.
- Estem aplicant programes familiars de prevenció de drogodependències amb pares i mares en situació d'especial vulnerabilitat.

10.4. ÀMBIT DE SALUT I COMUNITAT

INTERVENCIIONS DIRIGIDES A ENTITATS, ASSOCIACIONS, CENTRES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA...

PER QUÈ?

El treball amb la població general

Els objectius de treball amb la població general s'adrecen a la seva sensibilització respecte del fenomen del consum de drogues i la prevenció de les seves conseqüències negatives. Es basa doncs, principalment, en la difusió d'informació per contribuir a: desmitificar tòpics sense base científica; difondre informació objectiva sobre les drogues i sobre la realitat del fenomen a nivell local; i distribuir informació de les activitats que es realitzen.

Alhora, i d'una manera paral·lela, es busca afavorir la participació activa de la població –principalment a través de grups organitzats, com ara entitats, associacions, etc.– en diferents activitats del programa, i també a l'hora d'esbrinar fonts de preocupació social i de proposar noves àrees d'actuació preventiva.

QUÈ ESTEM FENT?

- Estem aplicant un programa de prevenció comunitària amb joves en situació d'especial vulnerabilitat.
- Estem col·laborant amb la campanya de prevenció de la salut mental: programa de prescripció social.

10.5. ÀMBIT D'OCI I TEMPS LLIURE

INTERVENCIIONS DIRIGIDES A L'EDUCACIÓ NO FORMAL, LOCALS D'OCI NOCTURN I PROGRAMACIÓ CULTURAL I JUVENIL

PER QUÈ?

Dispensació responsable de begudes alcohòliques

Per dispensació responsable de begudes alcohòliques s'entén la política adoptada per un local per tal de disminuir els risc de problemes relacionats amb el consum d'alcohol dels seus clients.

Aquests programes són una estratègia d'intervenció preventiva orientada principalment a impedir l'accés a l'alcohol als menors d'edat, refusar servir alcohol a clients intoxicats i evitar la conducció sota els efectes de l'alcohol.

QUÈ ESTEM FENT?

- Estem engegant un programa de dispensació responsable de begudes alcohòliques dirigida a professionals de l'hoteleria i a membres de diferents entitats.

10.6. ÀMBIT DE CONTROL DE L'OFERTA

INTERVENCIIONS DIRIGIDES ALS PUNTS DE VENTA

PER QUÈ?

Regulació dels clubs de consumidors de cànnabis

El Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu d'aplicar polítiques de Salut Pública proposa una línia de treball amb els consumidors i els seus clubs, basada en el model d'intervenció de Reducció de Riscos i Danys.

Aquesta perspectiva facilita l'establiment d'unes orientacions adreçades al funcionament dels clubs i les associacions que permeten:

- Informar i prevenir sobre les conseqüències i els efectes perjudicials vinculats al consum d'aquesta substància.
- Conèixer millor la realitat del fenomen per intervenir-hi amb major eficàcia.
- Accedir a població usuària de drogues per establir mètodes de detecció precoç, prevenció de riscos i reducció de danys.
- Evitar el contacte del consumidor amb el mercat negre i altres drogues.
- Involucrar les persones usuàries en l'elaboració de propostes factibles de reducció de riscos i de danys.
- Possibilitar l'establiment d'un model de clubs: Determinant les edats mínimes per associar-se, definint horaris i condicions de salubritat dels locals, evitant activitats de promoció i intervenint amb pràctiques preventives de reducció de riscos i de danys (entre d'altres).

QUÈ ESTEM FENT?

- Seguint les recomanacions de la Generalitat de Catalunya, estem treballant en una regulació sobre els clubs de consumidors de cànnabis del municipi.

10.7. ÀMBIT XARXA COMUNITÀRIA

INTERVENCIÓ DIRIGIDES A MILLORAR LA COORDINACIÓ DELS DIFERENTS AGENTS ENCARREGATS DE DUR A TERME EL PLA

PER QUÈ?

Coordinació, col·laboració i comunicació

Els problemes de consum de drogues afecten a tot el conjunt de la població així com als diferents àmbits de la vida d'un municipi. És per això que la intervenció des de la prevenció requereix engagar intervencions que impliquin els diferents agents socials del territori fent ús dels recursos dels que disposa la comunitat. Només així es poden dur a terme actuacions globals que permetin assolir els resultats esperats, sumant

esforços, coordinant les diferents activitats, i promovent la col·laboració comunitària.

Alhora, la col·laboració de diferents serveis comunitaris amb un mateix objectiu aporta valor afegit a les accions promogudes des del servei, així com establir una estratègia de comunicació que faci visibles les accions que es realitzin en el Pla.

QUÈ ESTEM FENT?

- Estem treballant per seguir enfortint la comunicació interna i la coordinació entre els agents responsables d'impulsar el Pla.
- Estem treballant per millorar la difusió de les accions dutes a terme des del Pla.
- Amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, oferim formació continua a professionals del municipi en prevenció de drogodependències.

11

CONCLUSIONS

1. El Masnou promou un model integrador, que busca solucions educatives davant del consum d'alcohol i altres drogues. Aquest model treballa des de la transversalitat.
2. El Pla té com a objectiu principal fomentar la feina coordinada dels diferents agents comunitaris del territori.
3. Els objectius del Pla s'han elaborat tenint en compte les necessitats detectades i les característiques sociodemogràfiques del Masnou.
4. Les diferències (biològiques, psicològiques, socials i culturals) entre homes i dones fa que sigui bàsic tenir present el gènere en els programes preventius.

El Pla és de totes i tots i, per això, des de l'Ajuntament del Masnou comptem amb la vostra col·laboració per seguir millorant i fent del Pla una eina viva.

Esperem les vostres aportacions i suggeriments a: salut publica@elmasnou.cat

12

SI NECESSITO AJUDA, QUÈ PUC FER?

Si penseu que podeu tenir un problema amb l'alcohol o altres drogues o teniu a algun familiar o amic que en pot tenir, contacteu amb:

ÀREA BÀSICA DE SALUT

EAP el Masnou: C/ de Sant Miquel, 125 – Telèfon: 93 555 74 11

EAP Ocata: C/ del Torrent Can Gaio, 17 – Telèfon: 93 540 78 90

SPOTT

El Centre SPOTT, de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona, ofereix un servei gratuït d'atenció a adolescents i joves menors de 21 anys i les seves famílies. L'objectiu és prevenir i detectar el consum problemàtic de drogues i proporcionar atenció especialitzada a nois i noies i les seves famílies. El servei es presencial o per telèfon.

Telèfon: 934 022 880

Pàgina web: <http://www.diba.cat/benestar/spott/spott>

Correu electrònic: spott@diba.cat

LÍNIA VERDA

Servei d'informació, orientació i acollida permanent sobre drogodependències de la Generalitat de Catalunya. Destinada a totes les edats, ofereix diferents formes de posar-se en contacte amb el servei: presencial, xat, telèfon i correu electrònic.

Telèfon: 900 900 540

Pàgina web: <http://www.liniaverda.org/>

CENTRE D'ATENCIÓ I SEGUIMENT A LES DROGODEPENDÈNCIES (CAS). ATENCIÓ A LA SALUT MENTAL I ADDICCIONS. HOSPITAL DE MATARÓ

És un servei públic i gratuït, inclòs dins la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències de la Generalitat de Catalunya. Presta servei d'informació, orientació, assistència i reinserció, sobre aspectes relacionats amb toxícomanies, a totes les persones de Mataró i de la comarca del Maresme.

Telèfon: 937 417 700

AJUNTAMENT DEL MASNOU. ÀREA DE COMUNITAT I PERSONES, SALUT PÚBLICA

Si voleu més informació sobre el Pla Municipal de Prevenció de Drogodependències podeu contactar amb el Departament de Salut Pública al telèfon 93 557 18 00, e-mail: salut.publica@elmasnou.cat o bé presencialment al C/ de Roger de Flor, 23.

Ajuntament del Masnou

Diputació
Barcelona